

Pyłek traw w powietrzu Białegostoku w 2010 roku

Grass pollen in the air of Białystok in 2010

mgr Bernadetta Gajo

Studia doktoranckie

Wydział Lekarski z Oddziałem Stomatologii i Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim
Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku

Streszczenie: Celem pracy była ocena przebiegu sezonu pylenia traw (*Poaceae*) w Białymstoku w 2010 roku. Pomiary stężenia pyłku prowadzono metodą objętościową przy użyciu aparatu VPPS Lanzoni. Sezon pyłkowy wyznaczono metodą 98%. Początek sezonu przypadł na 22.05, a maksymalne stężenie (144 z/m³) wystąpiło 30.06. Odnotowano 42 dni z przekroczonym stężeniem progowym 20 z/m³, 25 dni ze stężeniem powyżej 50 z/m³ i 2 dni ze stężeniem przekraczającym 120 z/m³.

Abstract: The aim of the study was to determine the pollen season of grass (*Poaceae*) in Białystok in 2010. The measurements were performed by volumetric method with the use of VPPS Lanzoni. The pollen season was determined as the period in which 98% of the annual total catch occurred. The pollen season began on the 22nd of May and the highest concentration of grass pollen was observed on the 30th of June (144 pollen grain/1 m³). The forty-two days with the concentration over 20 p/m³, 25 days with the concentration over 50 p/m³ and only 2 days with the concentration over 120 p/m³ were noted.

Słowa kluczowe: aeroalergeny, stężenie pyłku traw (*Poaceae*)

Key words: aeroallergens, grass pollen count (*Poaceae*)

Alergeny pyłku traw są w Polsce najczęstszą przyczyną objawów alergicznego nieżytu nosa i atopowej astmy pyłkowej [1]. Główny okres pylenia traw przypada w Polsce na czerwiec i pierwszą połowę lipca. Pierwsze ziarna pyłku traw pojawiają się w atmosferze już w ostatniej dekadzie kwietnia, jednak z uwagi na bardzo niskie stężenia (pojedyncze ziarna) nie stanowią zagrożenia klinicznego. W okresie kwitnienia traw ponad 90% chorych uczulonych na pyłek traw cierpi z powodu dolegliwości alergicznych [2]. Objawy chorobowe wywołane alergenami pyłku traw pojawiają się u części chorych już po przekroczeniu stężenia 20 ziaren w m³ powietrza, a u wszystkich uczulonych na pyłek traw przy stężeniu przekraczającym 50 ziaren w m³ powietrza. Ekspozycja na stężenie 120 ziaren w m³ powietrza powoduje nasilone objawy alergiczne ze strony dolnych dróg oddechowych oraz dysfunkcję innych narządów [3].

Cel

Celem pracy była analiza stężenia pyłku traw w powietrzu Białegostoku w 2010 roku.

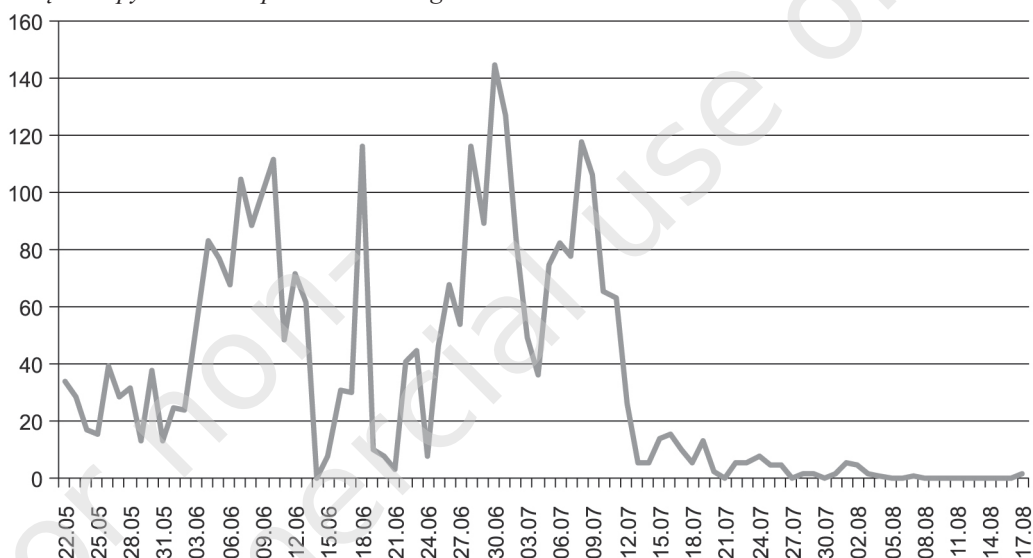
Materiał i metody

Stężenie pyłku traw badano metodą objętościową przy użyciu aparatu VPPS Lanzoni, udostępnionego przez Ośrodek Badania Alergenów Środowiskowych w Warszawie. Aparat umieszczony został w kampusie uniwersyteckim na terenie kompleksu parkowego (ok. 18 m n.p.g.). Długość sezonu pylenia traw wyznaczono metodą 98% rocznej sumy stężeń, za początek i za koniec sezonu przyjęto dni, w których w powietrzu pojawiło się odpowiednio 1% i 99% rocznej sumy ziaren pyłku traw. Wyznaczono liczbę dni ze stężeniem przekraczającym progową wartość 20 z/m³ oraz liczbę dni z przekroczonym stężeniem 50 z/m³ i 120 z/m³ powietrza.

Tabela 1. Charakterystyka sezonu pyłkowego traw (*Poaceae*).

Początek sezonu (data/dzień roku)	Najwyższe stężenie (data/dzień roku)	Koniec se- zonu (data/ dzień roku)	Liczba dni ze stężeniem przekraczającym			Najwyższe odnotowane stężenie (ziarna/m ³ powietrza)	Suma roczna stężen
			20 ziaren/m ³ powietrza	50 ziaren/m ³ powietrza	120 ziaren/m ³ powietrza		
22.05 142	30.06 181	17.08 229	42	25	2	144	3056

Rycina 1. Stężenie pyłku traw w powietrzu Białegostoku w 2010 r.

Wyniki

Pyłek traw był obecny w powietrzu Białegostoku przez 73 dni w badanym okresie. Sezon pylenia rozpoczął się 22.05 i już pierwszego dnia odnotowano stężenie przekraczające stężenie progowe. Duża koncentracja pyłku w powietrzu utrzymywała się od 03.06 do 12.07. Odnotowano tylko 2 dni z wartością powyżej 120 z/m³ powietrza, czyli taką, przy której u osób uczulonych mogą pojawić się silne objawy duszności, i 25 dni z wartością powyżej 50 z/m³. Stężenie maksymalne wystąpiło 30.06 – 144 z/m³ powietrza – i nie przekroczyło maksymalnego stężenia obserwowanego w poprzednim sezonie (01.07 – 165 z/m³) [4]. Stwierdzono nieznaczne obniżenie maksymalnej wartości w stosunku do lat ubiegłych.

Piśmiennictwo:

1. Ligęziński A., Rapijko P.: Koncentracja pyłku roślin w atmosferze Polski. *Pneumonol. Alergol. Pol.* 1994, 62: 347-351.

2. Obtulowicz K., Szczepanek K., Radwan J., Grzywacz M., Adamus K., Szczeklik A.: Correlation between airborne pollen incidence, skin prick tests and serum immunoglobulin in allergic people in Cracow, Poland. *Grana* 1991, 30: 136-141.

3. Rapijko P., Lipiec A., Wojdas A., Jurkiewicz D.: Threshold pollen concentration necessary to evoke allergic symptoms. *Int. Rev. Allergol. Clin.* 2004, 10(3): 91-93.

4. Rapijko P., Buczyłko K., Wagner A. et al.: Pyłek traw w powietrzu wybranych miast Polski w 2009 roku. *Alergoprofil* 2009, 5(3): 36-40.

Adres do korespondencji:

mgr Bernadetta Gajo

Zakład Biologii Ogólnej

Wydział Lekarski z Oddziałem Stomatologii

i Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim

Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku

15-089 Białystok, ul. Kilińskiego 1

e-mail: bgajo@o2.pl